

O'QUVCHILARNI FIKRLASHGA O'RGATUVCHI, DUNYOQARASHINI KENGAYTIRUVCHI YANGI KO'NIKMALAR

Rasulova Dildora Toshtemirovna

*Sirdaryo viloyati Xovos tumani Matematika va fizika fanlariga
ixtisoslashtirilgan 1- sonli davlat umumiy o'rta talim maktabining
Ingliz tili fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Ushbu maqola o'quvchilarni fikrlashga o'rgatuvchi, dunyoqarashini kengaytiruvchi yangi ko'nikmalar, tanqidiy fikrlash va ijodkorlikni rag'batlantiradigan, pirovardida o'quvchilarning dunyoqarashini kengaytiradigan va ularni zamonaviy dunyoning murakkabliklariga tayyorlaydigan yangi ko'nikmalarni o'rgatishning ahamiyatini o'rganadi.

Kalit so'zlar: o'quvchilar, tanqidiy fikrlash, raqamli platformalar, bilim, ko'nikma.

Ma'lumki, mustaqil fikrlashga o'rgatuvchi, ijodiy tafakkurini rivojlantiruvchi usullarni qo'llab, o'quvchilarga chuqur bilim berish boshlang'ich ta'limning asosiy vazifasidir. Mazkur vazifani amalga oshirish uchun yangi pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga olib kirildi. Yangi pedagogik texnologiyalar boshlang'ich sinf o'quvchisining aqlan rivojlanishi va kamol topishida muhim ahamiyat kasb etadi. Pedagogik texnologiyalarni bugungi kunda eng ommaviylashgan turlaridan biri bu interaktiv metodlardir. Interaktiv metodlar o'quvchi va o'qituvchining birgalikdagi faoliyati bo'lib, o'quvchilarni ijodiy fikrlashga, zarur xulosalarga kelishga, tahlil qilish va olingan bilimlarni amaliyotga qo'llashga o'rgatadi. O'qituvchining asosiy vazifasi esa, o'quvchilarga aniq yo'nalish berish, to'g'ri xulosalarni aytishdan iborat. Interaktiv metodlar yana shunisi bilan ahamiyatliki, o'qituvchi o'quvchining fikrini hech qachon keskin rad etmaydi, faqatgina to'g'ri xulosani aytadi, natijada o'quvchi o'z xatosini tushunib, fikrlashdan to'xtamaydi va ular o'rtasidagi doimiy faollik ta'minlanadi.

Bugungi shiddat bilan rivojlanib borayotgan dunyoda o'quvchilarni tanqidiy fikrlash, muammolarni ijodiy hal etish va turli nuqtai nazarlarni qamrab olish ko'nikmalarini shakllantirish har qachongidan ham muhimroqdir. Biz o'qituvchilar sifatida bu qobiliyatlarni tarbiyalash, o'quvchilarimizning dunyoqarashini kengaytirishda muhim rol o'ynaymiz.

Asosiy fikrlar:

1. Tanqidiy fikrlash: Tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish orqali o'quvchilar axborotni tahlil qilishlari mumkin. O'qituvchilar o'quvchilarni mantiqiy savollarga javob berishga, muqobil qarashlarni ko'rib chiqishga va mantiqiy xulosalar chiqarishga undaydigan tadbirlar orqali tanqidiy fikrlashni rag'batlantirishlari mumkin.

2. Muammolarni ijodiy yechish: O'quvchilarni muammoni ijodiy hal qilish usullari bilan tanishtirish ularni o'z oldiga qo'ygan narsadan tashqari fikrlashga va innovatsion yechimlar bilan muammolarga yondashishga undaydi. O'qituvchilar o'quv dasturiga turli muammoli vaziyatlarni kiritishlari mumkin, bu esa o'quvchilarga o'z bilimlarini oshirishga yordam beradi.

3. Madaniy xabardorlik: o'quvchilarga turli madaniyatlar, an'analar va qarashlar haqida ma'lumot berish ularni turli tushunchalarni rivojlantiradi, va albatta ularning dunyoqarashini kengaytiradi. Turli adabiyotlardan, interfaol tadbirlardan va ochiq munozaralardan foydalanish o'quvchilarni bilimini oshirishga yordam beradi.

4. Raqamli savodxonlik: Bugungi raqamli asrda texnologiyani bilish juda muhim. O'qituvchilar raqamli savodxonlik ko'nikmalarini, jumladan, onlayn ma'lumotni baholash, ijtimoiy mediadan mas'uliyatli foydalanish va asosiy kodlash bilimlarini berishlari mumkin.

Xulosa:

O'qituvchi sifatida o'quvchilarni tanqidiy fikrlashga, muammolarni ijodiy yechishga va rang-baranglikni qabul qilishga undaydigan o'quv muhitini shakllantirish bizning mas'uliyatimizdir. Yangi ko'nikmalarni o'z ichiga olish va ochiq fikrlash madaniyatini rivojlantirish orqali biz o'quvchilarning ta'lim tajribasini boyitamiz va ularga atrofdagi dunyoga mazmunli hissa qo'shishga qodir global insonlar bo'lish imkoniyatini beramiz.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Davlatov K., Vorobev A.I., Karimov I. Mehnat va kasb ta'limi nazariyasi hamda usulikasi. - T.: O'qituvchi, 1992.

2. Inoyatov U.I., Muslimov N.A., va boshq. Pedagogika: 1000 ta savolga 1000 ta javob. - T.: "Ilm-Ziyo" nashriyoti, 2012 y

3. Inoyatov U.I., Muslimov N.A., va boshq. Pedagogika (nopedagogik oliy ta'lim muassasalari uchun). - T.: TDPU, 2013 y

4. Azizxo'jaeva N.N. Pedagogik texnologiya va ped mahorat. T.: Nizomiy nomidagi TDPU, 2003